

Selma skörhetsindex

Selma skörhetsindex

...eller hur hittar vi våra VIP-patienter?

Selma skörhetsindex

...eller hur hittar vi våra VIP-patienter?

Madelene Johanzon, Silvialäkare, NPO äldres hälsa och palliativ vård

Selma skörhetsindex

- Ett nytt arbetssätt
- Förbättrat omhändertagande
...för de som behöver det mest
- Grundar sig på journaldata

Mobila resursteamet

347 anslutna

Första tre månaderna

- **66% färre vårddygn**
- **44% färre besök på akutmottagning**

Första halvåret

- **55% färre vårddygn**
- **40% färre besök på akutmottagning**

> [Scand J Prim Health Care](#). 2020 Jun;38(2):132-145. doi: 10.1080/02813432.2020.1755786.
Epub 2020 Apr 29.

Staff experiences of a new tool for comprehensive geriatric assessment in primary care (PASTEL): a focus group study

Magnus Nord ¹, Carl Johan Östgren ¹, Jan Marcusson ¹, Maria Johansson ¹

Affiliations + expand

PMID: 32349567 PMID: [PMC8570711](#) DOI: [10.1080/02813432.2020.1755786](#)

Abstract

Objective: Comprehensive geriatric assessment (CGA) is recommended for the management of frailty. Little is known about professionals' experiences of CGA; therefore we wanted to investigate the experiences of staff in primary care using a new CGA tool: the Primary care Assessment Tool for Elderly (PASTEL). **Design:** Focus group interviews. Manifest qualitative content analysis. **Setting:** Nine primary health care centres in Sweden that participated in a CGA intervention. These centres represent urban as well as rural areas. **Subjects:** Nine nurses, five GPs and one pharmacist were divided into three focus groups. **Main outcome measures:** Participants' experiences of conducting CGA with PASTEL. **Results:** The analysis resulted in four main categories. **A valuable tool for selected patients:** The participants considered the assessment tool to be feasible and valuable. They stated that having enough time for the assessment interview was essential but views about the ideal patient for

PASTEL

- Primary care **A**ssessment **T**ool for **E**lderly
- Ska ge bred hälsoöversikt med fokus på skörhetstecken och livskvalitet
- Fokus på patientens förväntningar och prioriteringar inför planering av vården
- Bygger på CGA - comprehensive geriatric assessment ("helhetsgrepp")

Urvalskriterier

- Många vårdkontakter
- Flera diagnoser
- Skörhet
- Höga vårdkostnader

Följande tillstånd är exempel på vad som ingår i urvalskriterierna: Undernäring, kognitiv svikt, demenssjukdom, svår synnedsättning, förlust av vikt, socialt stödbehov, gångsvårigheter, fall

Uppgifter om utvalda patienter

- Kommun
- Ålder
- Antal vårdkontakter
- Antal diagnoser
- Kostnad enl KPP

Med mera

Så här såg det ut...

- 466 värmlänningar
- 11 305 vårddygn under 2021-2022
- Kostnad per vårddygn 15 000 kr

Om vi kan minska antalet vårddygn med 25%, dvs 2 800 vårddygn, är besparingen 42 miljoner kronor

Vad händer...?

- Inbjudan till hälsosamtal. Planera vården. Läkemedelsgenomgång.
- Använder PASTEL-bedömningsstöd
- Rond i team. Bedömning av skörhet (Clinical Frailty Scale). Planering vidare...

PASTEL 2.0

Primary care ASessment Tool for ELderly - Bedömningsstöd för äldre i primärvård

Personnummer Datum för besök
Patientens Vårdcentral
namn Intervjuare/SSK
Pastel 2.0 får reproduceras för kliniskt bruk. Manual och annan info finns på <http://liu.se/forskning/pastel>
Kontakt: magnus.nord@liu.se

1. Vilka är de hälsoproblem som påverkar dig mest?			
2. Upplevd hälsa		3. Upplevd hälsa i dag jämfört med för 1 år sedan	
☐ Utmärkt ☐ Mycket god ☐ God ☐ Någorlunda ☐ Dålig		☐ Mycket bättre ☐ Något bättre ☐ Ungefär detsamma ☐ Något sämre ☐ Mycket sämre	
4. Symtom under de senaste 6 månaderna		Ja	Nej
Nedsatt kraft i armar/ben		☐	☐
Ökad yrsel och/eller ostadighet		☐	☐
Ramlat/fallit någon gång		☐	☐
Ökad andfäddhet		☐	☐
Ökad trötthet/nedsatt ork		☐	☐
5. Läkemedel		c) Svårigheter att inta läkemedel/inhalation/	
a) Antal olika läkemedel per dag?		☐ Nej ☐ Ja, vilka:	
b) Notera avvikelser mellan vad patient tar och läkemedelslista i Cosmic/Pascal		e) Biverkningar	
☐ Ja, överensstämmer ☐ Nej, överensstämmer inte Om nej, vad:		☐ Nej ☐ Ja, vilka:	
6a. Boendeform		6b. Typ av boende	
☐ Ensam ☐ Med make/maka/sambo ☐ Med barn/annan person		☐ Ordinärt boende ☐ Serviceboende ☐ Särskilt boende	
7. Anhöriga/vänner		7. Anhöriga/vänner	
☐ Har anhöriga/vänner på nära håll ☐ Har anhöriga/vänner endast på annan ort ☐ Nej, inga anhöriga/vänner		☐ Har anhöriga/vänner på nära håll ☐ Har anhöriga/vänner endast på annan ort ☐ Nej, inga anhöriga/vänner	
8. ADL (Aktiviteter i dagliga livet)	Klarar själv	Delvis beroende av hjälp	Helt beroende av hjälp
På-/avklädning	☐	☐	☐
Intag av föda	☐	☐	☐
Toalettbesök	☐	☐	☐

PASTEL 2.0

9. Inkontinens	Ja	Nej	10. Hörsel	11. Syn
Urin	☐	☐	☐ God	☐ God
Avföring	☐	☐	☐ Måttliga problem	☐ Måttliga problem
Inkontinensskydd	☐	☐	☐ Stora problem	☐ Stora problem
KAD/RIK	☐	☐		
12. Hjälp och stöd i hemmet (hemtjänst eller anhörig)	13. Hjälpmedel	14. Transporter/resor	15. Förflyttning	
☐ Larm ☐ Städning ☐ Inköp ☐ Tillsyn ☐ Matlåda ☐ Dusch ☐ Hemsjukvård	☐ Krycka/käpp ☐ Rullator ☐ Rullstol ☐ Hygienhjälpmedel ☐ Lift ☐ Annat:	☐ Kör bil ☐ Åker buss/kommunalt ☐ Skjuts av anhörig/Taxi ☐ Färdtjänst	☐ Utomhus (närområde) utan hjälpmedel ☐ Utomhus (närområde) med hjälpmedel ☐ Utomhus endast med ledsagare ☐ Inomhus utan hjälpmedel ☐ Inomhus med hjälpmedel	
			16. Motionsvanor	
			☐ Promenad minst 30 minuter 1 gång/vecka ☐ Promenad minst 30 minuter några gånger/vecka ☐ Promenad minst 30 minuter per dag ☐ Annan regelbunden motion ☐ Ingen regelbunden motion	
17. Nutrition	c) Aptit	18. Alkohol/vecka	19. Rökning	
a) Antal måltider per dag?	☐ God ☐ Någorlunda ☐ Dålig	☐ Dricker ingen alkohol ☐ Mindre än 1 standardglas ☐ 1-4 standardglas ☐ 5-9 standardglas ☐ 10-14 standardglas ☐ 15 eller fler standardglas	☐ Har aldrig varit rökare ☐ Röker ☐ Slutat röka för > 6 mån sedan ☐ Slutat röka för < 6 mån sedan ☐ Passiv rökare	
b) Sammansättning av kost?	d) Problem att tugga och svälja?	Typ av problem:		
☐ God ☐ Någorlunda ☐ Dålig	☐ Nej ☐ Ja			
20. Psykologiska faktorer	Ja, ofta	Ja, ibland	Nej	Kommentar:
Känner du dig ensam?	☐	☐	☐	
Känner du dig nedstämd?	☐	☐	☐	
Känner du oro?	☐	☐	☐	
Har du värk/smärtor?	☐	☐	☐	
Har du problem med nattsömn?	☐	☐	☐	
Har du problem med minnet?	☐	☐	☐	

PASTEL 2.0

21. Status Blodtryck (sittande)..... (stående efter 3 min)..... Puls..... Längd..... Vikt..... BMI..... Saturation.....	22. Labscreening Hb..... Kreatinin..... (Ytterligare prover: skriv nedan).....	23. Munhälsa (inspektion) Har patienten problem i munnen/svalget ☐ Nej ☐ Ja, typ av problem:..... 24. Sår (inspektion) ☐ Nej ☐ Ja, typ av sår:.....

25. Avslutande frågor till patienten

a) Vad är viktigast för dig att få hjälp med nu?

.....

b) Vad kan du själv påverka/göra?

.....

c) Har du några farhågor eller känner oro inför framtiden? (om ja, på vilket sätt?)

.....

d) Hur ser du på ditt behov av stöd och hjälp i hemmet närmaste året?

.....

Skattning efter intervjun: 26. Kommunikation (Möjlighet att uttrycka sig begripligt och förstå frågor) ☐ Inga problem ☐ Lätta problem ☐ Stora problem Kommentarer:	27. Kognition (Minnesförmåga, kan hålla röd tråd, insikt, omdöme) ☐ Inga problem ☐ Lätta problem ☐ Stora problem Kommentarer:

Sammanfatta patientens viktigaste problem/funktionsnedsättningar:

.....

.....

.....

.....

PASTEL 2.0 – Rond

Datum rond:

Deltagande personal:

Skörhetsbedömning – Clinical Frailty Scale

1 2 3 4 5 6 7 8 9

☐ 1. Mycket vital – är stark, aktiv, energisk, motiverad och i gott skick; dessa individer tränar ofta regelbundet och tillhör den grupp som är i bäst form för sin ålder.

☐ 2. Vital – har ingen aktiv sjukdom, men är i sämre skick än individer i kategori 1. Ofta tränar de i perioder, men inte regelbundet.

☐ 3. Mindre vital – har välkontrollerade medicinska problem men är inte regelbundet aktiv utöver promenader.

☐ 4. Sårbar – är inte beroende av andras hjälp i vardagen, men har ofta symtom som begränsar deras aktiviteter. Klagar ofta över att de "saknas ner" och/eller blir trötta under dagen.

☐ 5. Lindrig skör – rör sig uppenbart långsammare och behöver hjälp med mera krävande dagliga aktiviteter så som tungt hushållsarbete, transporter eller bankärenden och medicinering. Typiskt slutar denna grupp successivt med att handla, laga mat eller gå ut själv. Här ingår även lindrig demens.

☐ 6. Måttligt skör – behöver hjälp med alla utomhusaktiviteter och hushållsarbete. Inomhus har de ofta problem med trappor, behöver hjälp att tvätta sig och kan behöva stöttning vid exempelvis påklädning. Här ingår även måttlig demens.

☐ 7. Allvarligt skör – är fullständigt beroende av andra för personlig egenvård oavsett orsak (fysisk eller kognitiv). Trots det framstår de som stabila och utan hög risk att dö (inom ungefär 6 mån). Här ingår även svår demens.

☐ 8. Mycket allvarligt sköra. Är fullständigt beroende och närmar sig livets slut. De kan i allmänhet inte tillfriskna ens från en lindrig sjukdom.

☐ 9. Terminalt sjuka. Förväntat återstående livstid mindre än 6 månader oberoende av skörhet och behov av hjälp.

Reproduced from: Geriatric Medicine Research, Dalhousie University, Halifax, Canada. Version 1.2. © 2007-2009. All rights reserved.

Åtgärder	Redan utförda (Senaste 3 månaderna)	Planerade efter rond	Ansvarig	Klart datum
Medicinsk utredning	☐	☐		
Medicinsk behandling	☐	☐		
Läkemedelsgenomgång (fördjupad)	☐	☐		
Hjälp/stöd med läkemedelshantering	☐	☐		
Kontaktsjuksköterska	☐	☐		
Medicinsk vårdplan (bör övervägas från nivå 6: Måttligt skör)	☐	☐		
Samordnad vårdplan (SIP)	☐	☐		
Senior alert (Fall, trycksår, nutrition, munhälsa, inkontinens)	☐	☐		
Funktionsbedömning/rörlighet, balans, smärta (Fysioterapeut)	☐	☐		
Aktivitetsbedömning/hjälpmedelsutprovning/anpassning av hemmiljön (Arbetssterapeut)	☐	☐		
Kommunikationsstöd (Logoped)	☐	☐		
Kognitiv utredning	☐	☐		
Bistandsbedömning	☐	☐		
Kommunal hemsjukvård	☐	☐		
Palliativ vård/LAH-konsult	☐	☐		
Geriatrisk konsult	☐	☐		
Psykosocialt stöd (från ex. föreningar, kommunen, kyrkan)	☐	☐		
Samtalsbehandling (Kurator, Psykolog)	☐	☐		

Exempel på fler åtgärder

- **Medicinsk utredning/behandling/fördjupad läkemedelsgenomgång**
 - Kognitiv utredning
 - Kurator
 - Logoped
- **Geriatrisk konsult**
- **Kontaktsjuksköterska**
- **Screening enligt "Senior Alert"(fall, nutrition, trycksår, munhälsa, inkontinens)**
- **Funktionsbedömning**
- **Aktivitetsbedömning, hjälpmedel**
- **Hemsjukvård**
- **Biståndsbedömning**

Selma skörhetsindex

- **Förbättrat omhändertagande för de som behöver det mest**
- **Grundar sig på fakta från journaldata – många vårdkontakter, flera diagnoser, fall, kognitiv svikt med mera**
- **Skulle kunna spara oro, frustration, tid och 20-30 miljoner bara i minskat behov av slutenvård på två år**